

К О Н С Т И Т У Ц И Я
на Република България

Глава I. Общи положения

Член 1. България е Република. Властта в нея се упражнява от народа – пряко или чрез свободно избрани органи.

Член 2. Република България е демократична държава. Никоя част от народа не може да обсебва държавната власт и да я противопоставя на останалата част от народа.

Член 3. Република България е социална държава. Цялата дейност на държавните органи е подчинена на основната ценност в обществото – човешката личност.

Член 4. Република България се основава върху свободната политическа, икономическа и духовна дейност на своите граждани. Свободата на всеки е ограничена единствено от свободата на останалите.

Член 5. (1) Република България е правова държава. Своята дейност тя осъществява в строго съответствие с Конституцията, законите и издадените въз основа на тях правни актове.

(2) Правната система на Република България се поддържа в единство с международния правен ред.

Член 6. Република България се основава върху разделението на властите. Държавните органи осъществяват предоставените им правомощия независимо едни от други. Те упражняват и взаимен контрол за законност и правилност на дейността им.

Член 7. Република България е еднонационална държава. Различните етнически общности са неразделна част от българската нация.

Член 8. Територията на Република България е единна, неделима и неприкосновена. Управлението в нея е организирано по общини, околии и области.

Член 9. В Република България официалният език е българският. Ползуването на българския език е задължително в държавните учреждения, обществените организации и публичните взаимоотношения.

Член 10. Република България е неразделна част от Европа. Тя ще съдействува за изграждането на единна европейска общност, основана върху равнопоставеността и взаимното уважение на всички участващи в нея държави от Изтока и Запада.

Член 11. Република България се обявява за изграждането на справедливи международни отношения, основани върху признаване на суверенитета на всяка държава и достойнството на нейния народ.

Член 12. Република България е миролюбива държава. Тя провъзгласява мира за основна ценност в международните отношения и изключва войната като средство за решаване на международните конфликти.

Член 13. Гербът на Република България е изправен лъв на тъмночервен фон, оброчен от златни класове в основата на който стои лента с надпис "Съединението прави силата".

Член 14. Знамето на Република България е трицветно - бяло, зелено, червено, разположени подоравно.

Член 15. Химнът на Република България е песента "Мила Родино".

Член 16. Гербът, знамето и химнът символизират единството на българския народ и суверенитета на българската държава. Те са свещени за всеки българин.

Член 17. Столицата на Република България е град София.

Глава II. Политическа, икономическа и духовна система

Член 18. Политическата система на Република България се състои от държавните органи, политическите партии и другите обществени организации.

Член 19 (1) Държавните органи биват представители, изпълнителни и правозащитни.

(2) Представителните органи се избират непосредствено от народа въз основа на всеобщо, равно и пряко изборително право при тайно гласуване.

Член 20. Държавните органи изразяват общата воля на народа. Техните актове са задължителни за всички граждани, юридическите лица, политическите партии и другите обществени организации.

Член 21. Държавните органи са отговорни пред народа. За своите противоконституционни, незаконни или неправилни актове и действия те отговарят морално-политически и юридически.

Член 22 (1) Политическите партии изразяват

политическата воля на отделни части от народа и съдействуват за включването им в управлението на държавата. Тяхната дейност е явна.

(2) В своята дейност политическите партии се ръководят от висшите интереси на целия български народ.

(3) Забраняват се политически партии, чиято дейност е насочена срещу единството на българския народ, териториалната цялост и суверенитета на Република България.

(4) Не могат да се създават и политически партии на верска или етническа основа.

(5) Политическите партии са равни пред закона. Държавата създава еднакви възможности за осъществяване на тяхната дейност.

(6) Редът за създаване и прекратяване на политическите партии, както и техните права и задължения се определят със закон.

Член 24 (1) Икономическата система на Република България се основава върху всички видове собственост, свободната стопанска инициатива и лоялната конкуренция.

(2) Икономическата система е насочена към увеличаване на благосъстоянието на гражданите и общественото богатство. Тя съчетава принципа на икономическата изгода със социалната справедливост.

(3) Никой не може да използва собствеността или свободата на стопанска инициатива във вреда на обществения интерес. Не се допуска монополизиране на стопанска дейност, нелоялна конкуренция

и нарушаване на правата на потребителите.

Член 25 (1) Собствеността в Република България бива: държавна, общинска, кооперативна, собственост на политическите партии и другите обществени организации, на юридически лица и на граждани.

(2) Всички видове собственост са равни пред закона.

Член 26 (1) Държавата може да притежава всички видове движими и недвижими вещи.

(2) Изключителна собственост на държавата са: подземните богатства, ядрената енергия, железопътния транспорт, пощите, телеграфите, телефоните, горите, водите и пътятата с национално значение.

(3) Държавата упражнява правото на собственост единствено в интерес на целия народ. Злоупотребата с това право в полза на отделни политически партии, обществени организации, юридически лица и граждани се преследва и наказва като престъпление.

Член 27 (1) Общинска собственост са намиращите се в землището на общината гори, естествени находища, карьерни находища, водоизточници и пътища извън посочените в предходния член, както и други вещи, определени със закон.

(2) Общинската собственост се използва в интерес на цялото население от съответната община. Злоупотребата с правото на общинска

собственост се преследва и наказва като престъпление.

Член 28 (1) Кооперативна собственост е собствеността на коперациите - обществени организации, образувани доброволно от гражданите за задружно извършване на стопанска дейност.

(2) Редът за създаване и прекратяване на коперациите, както и техните права и задължения, се определят със закон.

Член 29 (1) Собствеността на политическите партии и на другите обществени организации с идеална цел служи за постигането на тяхната цел.

(2) Политическите партии и обществените организации с идеална цел дължат публичен отчет за своето имущество.

Член 30 (1) Собствеността на юридическите лица служи за постигане на техните цели.

(2) Юридическите лица могат да използват собствеността си за постигане и на други цели стига те да не противоречат на закона.

Член 31 (1) Собствеността на гражданите служи за задоволяване на техните жилищни, здравни, културни, битови и други потребности.

(2) Гражданите могат да използват собствеността си за осъществяване на индивидуална и колективна трудова дейност.

Член 32 (1) Държавата закриля всяка собственост, придобита въз основа на закона.

(2) Държавата насърчава и закриля

всячки видове стопанска дейност, осъществявани в съответствие със закона. Позволена е всякаква стопанска дейност, която не е изрично забранена от закона.

Член 33. Държавата полага особени грижи за гражданите, които не притежават собствени вещи, позволяващи им да осъществяват сами стопанска дейност. Тя развива производителните сили на страната и осигурява трудовата заетост на безимотните и малоимотни граждани. Тя осигурява безимотните и малоимотни граждани срещу несправедливи и унижителни трудово-правни отношения.

Член 34. Духовната система на Република България се основава върху общочовешките и националните ценности на българския народ.

Член 35 (1) Духовната дейност в Република България е насочена към утвърждаване на достойнството на човешката личност, на нейната свобода и неприкосновеност, на единството ѝ с обществото.

(2) Духовната дейност в Република България е насочена и към съхраняването и развитието на националните културни традиции на българския народ като неделима част от общочовешките духовни ценности.

Член 36. Република България насърчава всемерно и закриля творчеството в областта на науката, изкуството и културата.

Член 37 (1) В Република България е недопустимо разпалването на всякакъв вид омраза - расова,

национална, религиозна, социална или друга.

(2) Всяко проповядване на ненавист или унижаване на човека поради расова, национална, религиозна, социална или друга принадлежност се преследва и наказва като престъпление.

(3) Забранява се пропагандата на насилието като средство за уреждане на междучовешките отношения.

Член 38 (1) В Република България е недопустима дейност, която застрашава и унижава човешката личност и нейното достойнство.

(2) Забранява се разпространяването на расистка, фашистка и друга човеконенавистническа литература, както и разпространяването на порнографски издания от всякакъв вид.

Член 39. Националните средства за масово осведомяване и националните културни институти са длъжни да внедряват в общественото съзнание уважение към човека и неговите права.

Глава III. Основни права и задължения на гражданите

Член 40. Гражданите на Република България, където и да се намират, имат всички права и задължения по тази Конституция.

Член 41 (1) Български гражданин е всеки, на който най-малко единият родител е български гражданин, или който е роден на територията на Република България. Българското гражданство може да се придобие и по натурализация.

(2) Никой не може да бъде лишен от българското си гражданство освен в случаите на тежки провинения спрямо Република България. Никой, който се намира в страната, не може да бъде лишен от българското си гражданство.

(3) Условищата за придобиване и загубване на българското гражданство се определят от закона.

Член 42 (1) Гражданите могат да осъществяват всякаква политическа, стопанска и духовна дейност освен изрично забранената със закон.

(2) Държавата може да ограничава свободата на гражданите само със закон. Конституционните права на гражданите могат да бъдат ограничавани само с изменение на самата Конституция.

(3) Държавните органи могат да издават правни актове и да осъществяват действия, ограничаващи правата на гражданите, само въз основа на закона.

Член 43. Никой не може да злоупотребява с предоставените му права. Правата не могат да се упражняват във вреда на обществения интерес.

Член 44. Държавата е длъжна да гарантира всички права по тази Конституция, като създава съответните политически, икономически, духовни и правни предпоставки.

Член 45. Всички граждани са равни пред законите. Не се допускат никакви привилегии или ограничения в правата, основани на народност,

произход, раса, пол, цвят на кожата, език, религия, образование, социално или материално положение, политически, научни, нравствени или естетически убеждения или други признаци.

Член 46 (1) Жената и мъжът имат равни права и задължения.

(2) Децата, родени извън брака, имат еднакви права с децата, родени в брака.

Член 47 (1) Чужденците, които пребивават в Република България имат всички права и задължения на българските граждани, освен изрично изключените със закон.

(2) Чужденците имат право на политическо убежище в Република България.

(3) Чужденците, които пребивават в страната на законно основание, не могат да бъдат екстрадирани или експулсирани против тяхната воля освен в изрично посочени от закона случаи.

Член 48 (1) Всяко лице от момента на раждането си придобива способността да бъде носител на права и задължения.

(2) Всяко лице с навървяване на пълнолетие придобива способността да упражнява сам правата си и да изпълнява задълженията си.

(3) Никой не може да бъде ограничен в упражняване на правата си освен по съдебен ред и на основания, изрично посочени в закона.

Член 49 (1) Всяко лице има право на име.

(2) Родителите сами определят

името на децата си съгласно българската именна система, установена със закон.

Член 50 (1) Всяко човешко същество има право на живот. Посегателството върху човешкия живот е най-тежко престъпление и се наказва с цялата строгост на закона.

(2) Смъртното наказание е недопустимо.

Вариант на ал. 2: Смъртното наказание може да се налага само в изключителни случаи и само като мярка за защита на човешкия живот.

Не се налага и не се изпълнява смъртно наказание спрямо лице, ненавършило 18-годишна възраст, и спрямо бременни жени (вариант: жени). (вариант: и спрямо лица, навършили 70-годишна възраст).

Смъртното наказание не се изпълнява преди президентът да се е произнесъл по целесъобразността от изпълнението му.

Член 51 (1) Човешката личност е неприкосновена.

(2) Никой не може да бъде подлаган на мъчения или на жестоко, безчовечно или унизително отнасяне. Наказанията, налагани съгласно закона, не могат да имат за цел причиняването на физическо страдание или унижаване на човешкото достойнство.

(3) Никой не може да бъде подлаган на медицински, научни или други опити без негово доброволно съгласие.

Член 52 (1) Никой не може да бъде държан в робство или крепостническа зависимост.

(2) Всеки, който стъпи на територията на Република България, става свободен човек.

Член 53. Никой не може да бъде принуждаван да осъществява трудова или друга дейност против волята си освен в изрично посочени от закона случаи.

Член 54 (1) Всеки гражданин на Република България свободно избира местожителството си.

(2) Всеки български гражданин може свободно да излиза от страната и да се завръща в нея, когато пожелае. Това право може да бъде ограничавано само поради причини, свързани с националната сигурност, обществения ред, народното здраве, както и с правата на другите граждани.

Член 55 (1) Всеки има право на лична свобода.

(2) Никой не може да бъде задържан или лишен от свобода освен на основание на закона и по ред, определен в закона.

(3) Никой не може да бъде задържан поведе от 3 часа без разрешение на прокурора и повече от 24 часа без решение на съда.

(4) Всеки задържан има право да научи незабавно основанията да бъде задържан. Той има право да иска да бъдат уведомени близките му и неговия адвокат.

Член 56 (1) Всеки гражданин, обвинен в извършването на престъпление, трябва да бъде съден

от надлежния съд във възможно най-кратък срок.

(2) Съдебните процеси са публични, освен когато причини, свързани с националната сигурност, обществения ред или морала налагат те да се състоят при закрити врати. Присъдите във всички случаи се провънсяват публично.

(3) Всеки обвиняем има право на защита във всичките ѝ форми. Той има право на адвокатска защита още от момента на задържането му.

(4) Никой не може да бъде принуждаван да се признава за виновен.

(5) Всеки обвиняем се смята за невинен до доказване на обратното с влязла в сила присъда. Той се поставя при условия, съответстващи на положението му на невинен. Задържаните под стража търпят само такива ограничения в правата си, които произтичат пряко от самия факт на задържането им.

Член 57 (1) Никой гражданин не може да бъде съден за деяние, което не е било обявено за престъпление по време на извършването му.

(2) Наказателните закони не могат да имат обратно действие освен ако предвиждат по-леко наказание.

(3) Никой не може да бъде съден или наказван за престъпление, по което е бил надлежно оправдан, или за което е бил вече съден и наказан.

(4) Престъпленията и наказанията

се установяват само със закон.

Член 58 (1) Съдебните производства са дву(три)инстанционни. Всеки гражданин, осъден по наказателно или гражданско дело, има право на жалба пред по-горен съдебен орган.

(2) Осъденият по наказателно дело има право да иска преглед по реда на надзора без ограничение във времето и инстанциите.

Член 59 (1) Осъдените на лишаване от свобода имат право на хуманно отношение.

(2) В затворите се създават условия за осъществяване на всички основни права, които не са непосредствено засегнати от действието на наказанието лишаване от свобода.

(3) Осъдените на лишаване от свобода упражняват общественополезен труд, за да възстановят разноските по издръжката си в затвора. Осъдените, които отказват да работят, възстановяват разноските по издръжката си в затвора по ред, определен в закона.

Член 60 (1) Личният живот на гражданите е неприкосновен. Всеки гражданин има право на защита срещу незаконно вмешателство в личния и семейния му живот, както и срещу посегателства върху неговата чест и добро име.

(2) Жилището на гражданите е неприкосновено. Без съгласието на обитателя никой не може да влиза в жилището му или да остава там, освен в случаите, изрично посочени от закона.

(3) Кореспонденцията на гражданите е неприкосновена. Никой няма право да се запознава със съдържанието ѝ освен при мобилизация, военно положение и разрешение на прокурора или съда и то при условия, определени от закона.

Член 61 (1) Всеки гражданин има право на политически, идеологически, научни, нравствени, естетически и други убеждения.

(2) Никой не може да бъде преследван заради своите убеждения.

Член 62 (1) Гражданите имат свобода на съвестта и изповеданията. Те могат по свой избор да изповядват или възприемат една или друга религия, да извършват религиозни обреди и ритуали, както поведяват техните канони, богослужбни правила и традиции.

(2) Изповеданията са отделени от държавата. Те сами решават въпросите на своята издръжка, вътрешното си устройство и самоуправление в границите, определени от закона.

(3) Изповеданията са равни пред закона. Но българският народ отбелязва особените заслуги на Българската православна църква за неговото историческо оцеляване.

(4) Свободата на съвестта и изповеданията не може да бъде насочено срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве или морал, както и срещу правата и свободите на другите граждани.

Член 63 (1) Семейството като естествена и основна клетка на обществото се ползва от закрилата на държавата.

(2) Законен е само гражданският брак.

(3) Съпрузите имат равни права и задължения в брака и семейството.

(4) Родителите имат правото и задължението да се грижат за отглеждането и възпитанието на своите деца.

Член 64 (1) Гражданите на Република България имат право да участвуват в управлението ѝ.

(2) Българските граждани, които са навършили 18-годишна възраст не са поставени под запрещение, могат да избират и да бъдат избирани в държавни органи, както и да участвуват в допитване до народа, при условия, определени в закона.

Член 65 (1) Гражданите имат право на сдружаване. Те могат да образуват политически, професионални, културни, научни, религиозни, спортни и други обществени организации с стопанска (идеална) цел.

(2) Гражданите могат да създават кооперации и други обществени организации със стопанска цел.

(3) Обществените организации могат да образуват съюзи и други обединения

(4) Упражняването на правата по предходните алинеи не може да бъде насочено срещу

националната сигурност, обществената безопасност, обществения ред, народното здраве и морала, както и срещу правата на другите граждани.

Член 66 (1) Гражданите имат свобода на словото и информация. Всеки може да получава и разпространява сведения и идеи от всякакъв вид било устно, било печатно, било по друг начин.

(2) Упражняването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морал.

Член 67 (1) Гражданите имат право на мирни събрания, митинги и манифестации.

(2) Упражняването на това право не може да бъде насочено срещу националната сигурност, обществената безопасност, обществения ред, народното здраве и морала, както и срещу правата на другите граждани.

Член 68 (1) Гражданите имат право на молби, жалби, сигнали и предложения.

(2) Държавният орган, до който е подадена молбата, жалбата, сигнала или предложението, е длъжен да отговори на подателя.

Член 69. Всеки гражданин има право на задоволително жизнено равнище, включващо достатъчно храна, жилище и облекло, както и непрекъснато подобряване на това равнище.

Член 70 (1) Гражданите имат право на труд съобразно със своето образование и квалификация.

(2) Трудът се възнаграждава в зависимост от неговото количество и качество.

(3) Всеки гражданин свободно избира своята професия и мястото на работа.

Член 71. Трудещите се имат право на безопасни и здравословни условия на труд. Те могат да откажат да изпълняват трудовите си задължения, ако условията на труд застрашават тяхното здраве и живот.

Член 72. Трудещите се имат право на почивка - неработни дни, през които те получават трудовото си възнаграждение. Времето за почивка се признава за трудов стаж.

Член 73. За защита на трудовите си права гражданите имат право на стачка при условия, определени в закона.

Член 74 (1) Гражданите имат право на социално осигуряване при болест, бременност, майчинство, отглеждане на дете, злополука, инвалидност, безработица, старост и смърт, както и на подпомагане в определени от закона случаи.

(2) Малолетните, непълнолетните, нетрудоспособните и старците, които нямат близки или са останали без грижите на близките си, се намират под особена закрила на държавата.

(3) Под особена закрила се намира и жената-майка. На нея се осигуряват отпуск преди и след раждането при запазване на трудовото възнаграждение, безплатна медицинска и акушерска помощ и други такива права.

Член 75 (1) Гражданите имат право на собственост. Те могат да придобиват всякакви движими и недвижими вещи освен изрично изключените със закон.

(2) Правото на собственост може да бъде ограничавано само със съгласието на собственика или със закон.

(3) Не се допуска конфискация на имущество на граждани освен при тежки престъпления срещу собствеността на държавата.

(4) Отчуждения на имоти на граждани са допустими само като крайна мярка, когато важна държавна нужда не може да бъде задоволена по друг начин, при справедливо обезщетение.

Член 76 (1) Гражданите имат право на творчество.

(2) Авторските права върху произведения на науката, литературата и изкуството, както и правата на изобретателите, откривателите и рационализаторите се признават и закрилят от държавата.

Член 77. Гражданите имат право на наследяване при условия, определени от закона.

Член 78 (1) Гражданите имат право на здравословна околна среда.

(2) Всеки гражданин може да предяви иск пред съответния съд срещу всеки, отговорен за замърсяване на околната среда.

Член 79. Гражданите имат право на безплатна

медицинска помощ при условия, определени от закона.

Член 80 (1) Гражданите имат право на образование при условия, определени от закона.

(2) Основното образование е задължително и безплатно.

(3) Граждани и юридически лица могат да създават учебни заведения при условия, определени от закона. Образованието в тези учебни заведения се осъществява под надзора на държавата.

(4) Гражданите от небългарски произход имат право освен задължителното изучаване на български език да изучават и своя език.

Член 81. Гражданите са длъжни точно и добросъвестно да изпълняват Конституцията и законите на страната. Те са длъжни да уважават правата на другите граждани и юридическите лица.

Член 82 (1) Защитата на отечеството е върховен дълг и въпрос на чест на всеки гражданин на Република България. Измяната и предателството към отечеството са най-тежки престъпления и се наказват с цялата строгост на закона.

Член 83 (1) Военната служба е задължителна за всеки български гражданин.

(2) При определени от закона условия военната служба може да се замени с друга подобна служба.

Член 84 (1) Гражданите са длъжни да участвуват в разходите на държавата при условия, определени от закона.

(2) Данъчните задължения се определят съобразно с дохода и имуществата на гражданите и юридическите лица.

Член 85. Всеки български гражданин е длъжен със своя труд, знания и способности да съдействува за преуспяването на българския народ и българската държава.

Член 86. Българските граждани, намиращи се в чужбина, се ползват от закрилата на Република България. Те са длъжни да изпълняват задълженията си към нея.

Глава IV. Народно събрание

Член 87. Народното събрание е законодателният орган на Република България. То избира висши органи в държавата, определя техните задачи и упражнява върховен контрол.

Член 88. Народното събрание се състои от 250 народни представители, избирани по ред, определен със закон.

Член 89 (1) Народното събрание се избира за срок от четири години. С изтичането на този срок пълномощията му се прекратяват.

(2) Народното събрание може да прекрати пълномощията си, като се саморазпусне преди срока, за който е избрано.

(3) Народното събрание, чиито пълномощия са прекратени, продължава да изпълнява функциите си до избирането на новото Народно събрание.

Член 90 (1) Народното събрание може да продължи срока на пълномощията си поради война или други извънредни обстоятелства, докато продължават тези обстоятелства.

(2) Народното събрание може да продължи срока на пълномощията си по други важни причини до една година.

Член 91 (1) Изборите за ново Народно събрание се произвеждат най-късно два месеца след прекратяване на пълномощията на съществуващото Народно събрание.

(2) В случаите на алинея първа на предходния член изборите се произвеждат най-късно шест месеца след отпадане на обстоятелствата, поради които Народното събрание е продължило срока на пълномощията си.

Член 92. Повоизбраното Народно събрание се свиква на първото си заседание от президента на Републиката най-късно три седмици след избирането му.

Член 93. Първото заседание на Народното събрание се открива от президента на Републиката. Под негово председателство Народното събрание избира свой председател.

Член 94 (1) Председателят на народното събрание:

1. ръководи заседанията на Народното събрание;
2. предлага проект за дневния ред на за -

седанията на Народното събрание;

3. удостоверява с подписа си съдържанието на приетите от Народното събрание актове;

4. организира международните връзки на Народното събрание.

(2) Председателят се подпомага от заместник-председатели, които Народното събрание избира веднага след избирането на председателя. Председателят може да им възлага да извършват някои от дейностите, посочени в предходната алинея.

(3) Председателят и заместник-председателите образуват Бюро на Народното събрание. Функциите на Бюрото се определят от Народното събрание.

Член 95. На първото заседание народните представители полагат клетва. Клетвата се определя от Народното събрание.

Член 96. Народното събрание е постоянно работещ орган. То само определя времето, през което няма да заседава.

Член 97. Народното събрание се свиква на заседание от председателя на Народното събрание по негов почин, по искане на една пета от народните представители, по искане на президента и по искане на Министерския съвет.

Член 98 (1) Народното събрание само проверява законността на избора на народните представители. За тази цел то избира из своята среда Комисия по проверка на изборите, която най-късно

до три месеца дава заключение за законността на избора на всеки народен представител.

(2) Когато установи, че изборът на народен представител е извършен при съществено нарушение на закона, Народното събрание го касира.

Член 99. Народното събрание само установява своята вътрешна организация и реда на работата си с правилник.

Член 100 (1) Народното събрание:

1. Осъществява върховното ръководство на вътрешната и външната политика на държавата.
2. Изработва проект за Конституция или за изменение на Конституцията и го внася във Великото Народно събрание за обсъждане и приемане.
3. Приема, изменя, допълва и отменя законите.
4. Тълкува Конституцията и законите.
5. Определя кои въпроси и по какъв ред да се решат с референдум.
6. Взема мерки за изпълнение на приетите от него актове.
7. Приема бюджета на държавата и отчета на Министерския съвет по изпълнението на бюджета.
8. Установява данъците и определя техния размер.
9. Решава въпроса за обявяване на война и за сключване на мир.
10. Решава въпроса за изменение на границите на Република България.

11. Ратифицира и денонсира международни договори по въпроси, които са от негова компетенция.

12. Дава амнистия.

13. Създава, слива, преименува и закрива министерства и други ведомства с или без ранг на министерства.

14. Определя задачите и организацията на Министерския съвет, народните съвети, съдилищата и прокуратурата.

15. Избира и освобождава от длъжност председателя на Министерския съвет, а по негово предложение заместник-председателите и членовете на Министерския съвет.

16. Избира и освобождава от длъжност членовете на Върховния съд и Главния Прокурор.

17. Упращява контрол върху дейността на държавните органи и отменя актовете им, когато са незаконни или неправилни.

(2) Правомощия, които не са изрично предоставени на друг орган, принадлежат на Народното събрание. Никой не може да оспорва правомощията на Народното събрание.

Член 101. Народното събрание може да поеме непосредственото ръководство на отделни служби с важно национално значение.

Член 102 (1) Народното събрание избира из своя състав постоянни комисии, които подпомагат дейността му, упращяват от негово име контрол

върху министерствата и другите ведомства и съдействуват за изпълнение на неговите актове.

(2) По въпроси, които нямат постоянен характер, както и за проучвания и анкети Народното събрание избира временни комисии.

(3) За своята дейност комисииите отговарят и се отчитат пред Народното събрание.

(4) Длъжностните лица и гражданите, когато бъдат поканени, са длъжни да се явят пред комисииите и да им предоставят изискваните от тях сведения и документи. За обясненията си пред комисииите те не носят наказателна отговорност. Те не са длъжни да предоставят сведения и документи, които могат да бъдат използвани срещу тях.

Член 103. Народното събрание приема закони, решения, декларации и обръщения.

Член 104 (1) Законодателната инициатива принадлежи на народните представители, на постоянните комисии на Народното събрание, на президента на Републиката, на Министерския съвет, на Върховния съд и на главния прокурор.

(2) Инициативата за приемане на останалите актове на Народното събрание принадлежи на народните представители и постоянните комисии.

Член 105. Заседанията на Народното събрание са публични, освен когато то реши, че важни държавни интереси налагат някои от тях да бъдат при закрити врати.

Член 106 (1) Народното събрание може да

заседава, когато присъствуват повече от половината от народните представители.

(2) Народното събрание приема законите и другите актове с обикновено мнозинство от присъстващите народни представители, освен когато Конституцията изисква друго мнозинство.

(3) Народното събрание може да реши някои особено важни закони да се приемат с квалифицирано мнозинство.

Член 107 (1) Законопроектите се приемат с две гласувания.

(2) Приетият при първото гласуване законопроект се изпраща на съответните комисиони за допълнително обсъждане, след което се поставя на второ гласуване. Неприетият на първо гласуване законопроект се смята за отхвърлен.

(3) Народното събрание може да реши двете гласувания на законопроекта по изключение да станат на едно заседание и без допълнително обсъждане.

(4) Проектите за останалите актове на Народното събрание се приемат с едно гласуване.

(5) Гласуванията са явни, освен ако Народното събрание реши някое от тях да е тайно.

Член 108 (1) Приетите от Народното събрание закони, решения, декларации и обръщения се обнародват не по-рано от три дни и не по-късно от 15 дни след приемането им.

(2) Законът влиза в сила три дни след обнародването му освен ако в самия закон е определен друг срок. Останалите актове на Народното събрание влизат в сила с приемането им от Народното събрание, освен ако в тях е определен друг срок.

Член 109. Народното събрание осигурява приетите от него актове да не противоречат на Конституцията.

Член 110 (1) Народните представители са длъжни активно да участвуват в работата на Народното събрание и неговите органи.

(2) Народните представители могат да предлагат включването на въпроси в дневния ред, да правят предложения и възражения по обсъжданите въпроси, да гласуват в Народното събрание и комисиите, в които са избрани.

(3) Народните представители могат да отправят питання към Министерския съвет или към негови членове, които са длъжни да отговарят. Ако Народното събрание реши, по питаннята могат да станат разисквания и да се приеме съответно решение. Народните представители могат да поставят и въпроси за информация.

(4) В своята дейност народните представители се ръководят от Конституцията, общонародните интереси и интересите на своите избиратели. Те гласуват по съвест и вътрешно убеждение.

Член 111. Народните представители не от-

говарят наказателно и дисциплинарно за изказваните от тях мнения по обсъжданите в Народното събрание въпроси и за гласуванията си в Народното събрание.

Член 112 (1) Народните представители са неприкосновени. Те не могат да бъдат задържани и срещу тях не може да бъде възбудено наказателно преследване освен за тежки престъпления, и то с разрешение на Народното събрание. Разрешението се иска от главния прокурор.

(2) Разрешение за задържане не се иска при заварено тежко престъпление. В този случай главният прокурор незабавно известява Народното събрание, а ако то не заседава - Президента на Републиката.

(3) Главният прокурор известява Народното събрание за задържания народен представител веднага, след като то се свика на заседание. Народният представител се освобождава незабавно, ако Народното събрание реши това.

Член 113 (1) Народните представители получават месечно трудово възнаграждение, което се определя от Народното събрание.

(2) Народните представители имат и други права, определени със закон.

Глава V. Велико Народно събрание

Член 114. Великото Народно събрание приема или изменя Конституцията на Република България.

Член 115. Великото Народно събрание се със-

той от народните представители от Народното събрание и народни представители, избрани съгласно закона по един на 10 000 души от населението.

Член 116 (1) Великото Народно събрание се свиква на първото си заседание ^{и председател в Републиката} най-късно три седмици след неговото избиране.

(2) Първото заседание на Великото Народно събрание се председателства от Президента на Републиката. При негово председателство Великото Народно събрание избира своя председател.

Член 117 (1) Председателят на Великото Народно събрание ръководи заседанията на Великото Народно събрание и организира неговата дейност.

(2) Председателят се подпомага от заместник-председатели.

Член 118 (1) Проектът за Конституция или за изменение на Конституцията се внася от Народното събрание.

(2) Проектът за Конституция или за изменение на Конституцията се обсъжда на общи заседания на Великото Народно събрание.

(3) Когато се предлага проект за Конституция, Великото народно събрание може да се разпредели за обсъждането му по глави.

Член 119 (1) Проектът за Конституция или за изменение на Конституцията се приема с три гласувания. При първото гласуване проектът се приема или отхвърля по принципи. При второто гласуване проектът се гласува текст по текст. При третото

гласуване проектът се гласува в неговата цялост.

Третото гласуване е поименно.

(2) Проектът се смята приет, когато за него са гласували повече от половината от всички народни представители.

Член 120 (1) След приемането на Конституцията или изменението на Конституцията, Великото Народно събрание се разпуска.

(2) Народното събрание продължава да изпълнява функциите си, доколкото срокът за пълномощията му не е изтекъл и то не е решило предсрочно да ги прекрати.

Глава VI. Президент на Републиката

Член 121. Президентът е държавен глава на Република България. Той олицетворява единството на народа и суверенитета на Републиката, осъществява върховни правомощия и представлява държавата вътре и извън страната.

Член 122 (1) Президентът се подпомага от заместник-президент.

(2) Заместник-президентът упражнява правомощията, възложени му от президента. Той поема изцяло функциите на президента в случай на тежко заболяване, отсъствие от страната, задържане или прекратяване на пълномощията му.

(3) Когато и заместник-президентът не може да изпълнява функциите на президента поради някоя от посочените в предходната алинея

причини, тези функции се поемат от председателя на Народното събрание.

Член 123 (1) Президентът и заместник-президентът се избират от народа въз основа на всеобщо, равно и пряко изборително право при тайно гласуване.

(2) За президент и заместник-президент може да бъде избран български гражданин, навършил 40-годишна възраст, който има изборителни права.

(3) Президент и заместник-президентът могат да бъдат преизбрани най-много веднъж.

(4) Изборът на президент и заместник-президент се извършва по реда, определен със закон.

Член 124. Президентът и заместник-президентът не могат да заемат друга държавна, обществена или стопанска длъжност. Те не могат да бъдат народни представители и да участвуват в ръководството на политически партии.

Член 125. Президентът и заместник-президентът полагат пред Народното събрание следната клетва:

"Кълна се строго да спазвам Конституцията и законите на страната и във всичките си действия да се ръководя единствено от интересите на народа. Ако наруша клетвата си, да ме постигне проклятието на народа и цялата строгост на закона.

Заклех се."

Член 126. Президентът на републиката:

1. Осигурява спазването на Конституцията и законите, както и на правата на гражданите и на юридическите лица.

2. Пасрочва избори за Народно събрание, за Велико Народно събрание и за местни органи на държавната власт и самоуправление;

3. Определя датата за произвеждане на референдум, когато Народното събрание е приело решение за това.

4. Осъществява общо ръководство на отбраната и сигурността на страната и изпълнява функциите на главнокомандуващ на Въоръжените сили.

5. Обявява обща и частична мобилизация и военно или друго извънредно положение по предложение на председателя на Министерския съвет. Това решение президентът внася незабавно в Народното събрание за утвърждаване.

6. Обявява положение на война при въоръжено нападение срещу Република България или при необходимост от неотложно изпълнение на международно задължение за взаимна отбрана, ако Народното събрание не заседава. Народното събрание се свиква незабавно, за да се произнесе по решението.

7. Пазначавя и освобождава от длъжност членовете на Съвета за национална сигурност.

8. Пазначавя и освобождава от длъжност висшия команден състав на въоръжените сили и удостоява с висши военни звания.

9. Назначава и освобождава от длъжност дипломатическите представители на Република България и приема акредитивните и отзователните писма на чуждите дипломатически представители в страната.

10. Ратифицира и денонсира международни договори в случаите, определени със закон, и сключва международни договори. Законът определя кои сключени от Президента договори подлежат на ратификация от Народното събрание.

11. Удостоява с почетни звания и награждава с ордени и медали.

12. Дава, възстановява, освобождава и лишава от българско гражданство.

13. Упражнява право на помилване.

14. Опрощава несъбираеми дългове към държавата.

15. Предоставя политическо убежище.

16. Отменя противозаконните ненормативни актове на Министерския съвет, на министрите и на ръководителите на други ведомства.

17. Спира противозаконните нормативни актове на Министерския съвет и ги внася в Народното събрание за отмяна.

18. Спира противозаконните нормативни актове на министрите и ръководителите на други ведомства и ги внася в Министерския съвет за отмяна.

19. Обнародва приетите от Народното събрание закони.

Член 127 (1) Президентът предлага на Народното събрание председателя на Министерския съвет.

(2) Президентът предлага за председател на Министерския съвет представител на най-голямата парламентарна група в Народното събрание. Ако Народното събрание не избере предложения кандидат, Президентът предлага за председател на Министерския съвет представител на следващите по големина парламентарни групи. Ако и те не бъдат избрани, Президентът предлага на Народното събрание да се саморазпусне. Ако Народното събрание не се саморазпусне, Президентът назначава служебно правителство, което изпълнява функциите си до избирането на председател на Министерския съвет по посочения по-горе ред или до саморазпускането на Народното събрание.

(3) Президентът по предложение на председателя на Министерския съвет назначава и освобождава от длъжност ^{или} министри и ръководители на ведомства с ранг на министерства. Това решение Президентът незабавно внася в Народното събрание за утвърждаване.

(4) Президентът по предложение на председателя на Министерския съвет назначава и освобождава от длъжност ръководители на ведомства без ранг на министерства.

Член 128 (1) Президентът приема решения, отпраща обръщения, прави декларации и издава укази,

конто нямат нормативен характер.

(2) Актовете на президента влизат в сила от деня на приемането им, освен ако в самите тях е определен друг срок.

Член 129. Президентът и заместник-президентът са неприкосновени. Те не могат да бъдат задържани и срещу тях не може да бъде възбудено наказателно преследване, освен за тежки престъпления и то по решение на Народното събрание. Искането за това се прави от главния прокурор. Решението се приема с мнозинство най-малко от две трети от всички народни представители.

Член 130 (1) Пълномощията на президента и заместник-президента се прекратяват предсрочно:

а) при смърт;

б) при подаване на оставка;

в) по решение на Народното събрание, когато президентът и заместник-президентът са нарушили Конституцията или клетвата си.

(2) При смърт пълномощията се прекратяват с факта на самата смърт.

(3) При подаване на оставка пълномощията се прекратяват с решението, с което Народното събрание приема оставката. В този случай Народното събрание преценява единствено наличието на действителна воля за подаване на оставка.

(4) Решението на Народното събрание за прекратяване на пълномощията на президента и заместник-президента поради нарушаване на Консти-

туцията или клетвата им се приема с мнозинство от две трети от всички народни представители по предложение на най-малко една трета от народните представители.

(5) Народното събрание задължително обсъжда въпроса на предсрочно прекратяване на пълномощията на президента и заместник-президента, когато те са задържани или срещу тях е възбудено наказателно преследване.

Член 131 (1) Изборът за нов президент и заместник-президент се насрочва най-малко два месеца след прекратяване на пълномощията на президента и заместник-президента.

(2) Ще се насрочва избор за нов президент, ако до края на пълномощията му остават по-малко от шест месеца и за заместник-президент, ако до края на пълномощията му остава по-малко от една година.

Глава VII. Министерски съвет

Член 132 (1) Министерският съвет е висш изпълнителен орган на държавата.

(2) В своята дейност Министерският съвет се ръководи от Конституцията, законите и другите актове на Народното събрание.

(3) Министерският съвет ежегодно се отчита пред Народното събрание.

Член 133 (1) Министерският съвет се състои от председател и заместник-председатели на Министер-

ския съвет, министри и ръководители на ведомства с ранг на министерства.

(2) По решение на Народното събрание някои министри могат да не ръководят непосредствено министерство или ведомство.

Член 134. Членовете на Министерския съвет полагат клетва пред Народното събрание. Съдържанието на клетвата се определя от Народното събрание.

Член 135. Министерският съвет:

1. Осъществява оперативното ръководство на вътрешната и външната политика на държавата.
2. Организира изпълнението на актовете на Народното събрание, на президента и на своите актове.
3. Изготвя проекта за бюджет на страната и го внася в Народното събрание.
4. Осигурява обществения ред и сигурността на страната.
5. Осигурява условия за осъществяване на правата на гражданите и на юридическите лица.
6. Осигурява общото ръководство на Въоръжените сили.
7. Сключва международни договори. Законът определя кои сключени от Министерския съвет международни договори не подлежат на ратификация от Народното събрание.
8. Утвърждава и денонсира международни договори, когато те не подлежат на ратификация от Народното събрание.
9. Непосредствено ръководи, координира и

контролира дейността на министерствата и другите ведомства.

10. Отменя противозаконните и неправилните актове и действия на министрите и ръководителите на другите ведомства.

11. Отменя противозаконните и неправилните актове на местните изпълнителни органи.

12. Спира актовете на народните съвети и ги внася в Народното събрание за отмяна.

Член 136. Министерският съвет може да вземе под непосредствено ръководство отделни клонове на управлението, като за целта образува комисии, съвети, главни дирекции и управления, които нямат ранг на министерства.

Член 137. Президентът на Републиката може да предлага на Министерския съвет да обсъди и реши въпроси от своята компетентност. Той може да председателствува отделни негови заседания.

Член 138 (1) Министерският съвет приема постановления, разпореджения и решения.

(2) По прилагането на законите Министерският съвет с постановления приема правилници, наредби и инструкции.

Член 139. Нормативните актове на Министерския съвет се обнародват в Държавен вестник и влизат в сила три дни след деня на обнародването им, освен ако в тях е определен друг срок. Останалите актове на Министерския съвет влизат в сила от деня на приемането им, освен ако в тях е определен

друг срок.

Член 140. Членовете на Министерския съвет ръководят съответните министерства и ведомства в изпълнение на актовете на Народното събрание, Президента на Републиката и Министерския съвет.

Член 141. Членовете на Министерския съвет ръководят и съответните местни специализирани изпълнителни органи на държавна власт и народно самоуправление. В границите на правомощията им, определени със закон, те могат да спират актовете на съответните специализирани органи и да ги отнасят пред кмета, околийския или областния управител за отмяна. Ако кметът, околийският или областният управител не отменят акта, министърът или ръководителят на ведомството внася акта в Министерския съвет за отмяна.

Член 142 (1) Министрите и ръководителите на други ведомства издават правилници, наредби, инструкции и заповеди.

(2) Правилниците, наредбите и инструкциите се обнародват в Държавен вестник и влизат в сила три дни след деня на обнародването им, освен ако в тях е определен друг срок. Заповедите влизат в сила от деня на издаването им, освен ако в тях е определен друг срок.

Член 143. Членовете на Министерския съвет са отговорни освен за своята дейност и за дейността на Министерския съвет като цяло.

Глава VIII. Местни органи на държавната
власт и народното самоуправ-
ление

Член 144 (1) Органи на държавната власт и народното самоуправление в общините, околните и областите са народните съвети.

(2) Народните съвети се избират за четири години от населението въз основа на всеобщо, пряко и равно изборително право при тайно гласуване. Редът на изборителето се определя със закон.

Член 145 (1) На първото си заседание народният съвет избира председател и заместник-председатели.

(2) Председателят ръководи заседанията на народния съвет и организира работата им. Той се подпомага от заместник-председателите.

Член 146. Народните съвети осъществяват дейността си на сесии. Редът на дейността им се определя със закон.

Член 147. Народните съвети в границите на правомощията, предоставени им със закон:

1. Ръководят развитието на икономиката, здравно-социалната, комунално-битовата и културно-просветната дейност на своята територия.

2. Организируют и контролират изпълнението на актовете на Народното събрание, на по-горестоящите народни съвети, на Президента на Републиката, на Министерския съвет.

3. Организируют, ръководят и контролират дейността на изпълнителните си органи и отменят незаконните и неправилните им актове.

4. Изработват и приемат бюджета на народния съвет и организират и контролират изпълнението му.

5. Осигуряват спазването на общественния ред и правата на гражданите и на юридическите лица.

6. Укрепват отбранителната способност на държавата.

Член 148. В своята дейност народните съвети се подпомагат от постоянни и временни комисии.

Член 149 (1) Народните съвети приемат правилници, наредби, инструкции и решения.

(2) Правилниците, наредбите и инструкциите се обнародват чрез местните средства за масово осведомяване.

Член 150 (1) Народните съвети могат да заседават, когато присъствуват повече от половината от народните съветници.

(2) Народните съвети приемат актовете си с обикновено мнозинство от народните съветници, освен ако в закона е предвидено друго мнозинство.

Член 151 (1) Изпълнителни органи на народните съвети са кметовете - за общинските народни съвети, околийските управители - за околийските народни съвети и областните управители - за областните народни съвети, както и специализираните изпълнителни органи при тях.

(2) Кметовете, околийските и областните управители се избират от съответните народни съвети, а се утвърждават: кметовете - от околийския управител, околийските управители - от областния управител, а областните управители от Министерския съвет.

Вариант на ал. 2:

(2) Кметовете, околийските и областните управители се избират от съответните народни съвети по предложение на: за кметовете - околийския управител, за околийските управители - областния управител, за областните управители - Министерския съвет.

(3) Специализираните изпълнителни органи се назначават от съответните кметове, околийски и областни управители.

Член 152 (1) Околийските управители могат да отменят актовете на кметовете и да спират актовете на общинския народен съвет.

(2) Областните управители могат да отменят актовете на околийските управители и да спират актовете на околийските народни съвети.

(3) Министерският съвет може да отменя актовете на областните управители и да спира актовете на областните народни съвети.

(4) Спирените актове се внасят в по-горния народен съвет или в Народното събрание за отмяна.

Глава IX. Съд, прокуратура, адвокатура

Член 153. Правосъдието в Република България се осъществява от съдилищата.

Член 154 (1) Съдилищата осъществяват правосъдието, като разглеждат граждански, наказателни и административни дела между граждани, между граждани и юридически лица, между юридически лица.

(2) Те изпълняват и други задачи, възложени им със закон.

Член 155 (1) Съдилищата са независими. В своята правосъдна дейност те се подчиняват само на закона.

(2) Съдилищата прилагат законите точно и еднакво спрямо всички граждани и юридически лица. В границите на закона те се ръководят от принципите на хуманизма, социалната справедливост и общочовешкия морал.

Член 156 (1) Правосъдието се осъществява с участието на съдебни заседатели, освен когато в закона е предвидено друго.

(2) При разглеждането на делата съдебните заседатели имат еднакви права със съдиите.

(3) Участието на съдебни заседатели в отделните дела се определя по жребий.

Член 157 (1) Съдиите и съдебните заседатели са изборни.

(2) Всички съдии, както и съдебните заседатели във Върховния съд се избират от Народното събрание, а съдебните заседатели в околий-

ските и областните съдилища - от съответните околийски и областни народни съвети.

(3) Съдиите се избират първоначално за четири години, след което се избират безсрочно. Те не могат да бъдат освобождавани, освен поради навършване на възраст за пенсиониране и поради тежки дисциплинарни нарушения, установени по предвиден в закона ред.

(4) Съдебните заседатели се избират за четири години.

Член 158. В Република България има Върховен съд, областни, околийски и военни съдилища.

Член 159. Върховният съд осъществява съдебен надзор върху дейността на всички съдилища. По реда на обжалването или по реда на надзора той отменя незаконнообразните съдебни актове и осигурява еднаквото приложение на закона.

Член 160 (1) Върховният съд осъществява надзор за конституционността на законите и другите актове на Народното събрание.

(2) Предложение за разглеждане конституционността на определени закони или актове могат да правят най-малко една трета от народните представители, Президентът на Републиката и Министерският съвет. Предложението може да се направи в срока за обнародването на закона или акта. То спира обнародването на закона или акта.

(3) Върховният съд в пълния си състав разглежда предложението и най-късно в месечен

срок се произнася по него. Ако намери, че законът или другият акт е неконституционен, той обявява неговата неконституционност.

(4) Обявеният за неконституционен закон или акт се смята за неприет, освен ако *с месечен срок* Народното събрание го приеме отново с мнозинство от две трети от всички народни представители.

Член 161. Върховният съд осъществява надзор за законност върху актовете на Министерския съвет, на министрите и ръководителите на други ведомства по ред, определен със закон.

Член 162. Устройството на съдилищата, подведомствеността и подсъдността, производството за разглеждане на делата, редът за избиране и освобождаване на съдиите и съдебните заседатели се определят със закон.

Член 163 (1) Прокуратурата осъществява надзор за точното и еднакво изпълнение на законите от държавните органи, политическите партии и другите обществени организации, гражданите и юридически-те лица.

(2) Прокуратурата организира борбата против престъпленията и другите правонарушения, като взема мерки за тяхното предотвратяване и осъществяването на свързаната с тях отговорност.

(3) Особени грижи прокуратурата полага за защита на правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица. Когато материално и социално слаби граждани не могат да защитят или

осъществят правата си, тя предявява съответните иски, протести и предложения за преглед по реда на надзора.

(4) Прокуратурата взема мерки за отмяна на противозаконните актове и действия и за възстановяване на нарушените права.

Член 164. (1) Прокуратурата се оглавява от главния прокурор на Република България.

(2) Главният прокурор се избира от Народното събрание за срок от четири години. Той може да бъде отзован и преди изтичането на този срок.

(3) Останалите прокурори се назначават от главния прокурор.

Член 165. При осъществяването на своята дейност прокурорите се подчиняват само на закона. В своите взаимоотношения те се подчиняват на принципа на единоначалието.

Член 166. Организацията на прокуратурата и редът за извършване на нейната дейност се уреждат със закон.

Член 167. Адвокатурата е обществена организация на юристи за професионална защита на правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица.

Член 168. В своята дейност адвокатите се подчиняват само на закона.

Член 169. Всеки гражданин има право на защита чрез адвокат по всички видове дела, пред всички органи, където се решават негови интереси, и във всички инстанции.

Член 170. Всеки гражданин има право да се среща насаме със своя адвокат. Тайната на съобщенията с адвоката е неприкосновена.

Член 171. Организацията на адвокатурата и редът на извършване на нейната дейност се уреждат със закон.

Глава X. Отговорност на длъжностните лица
и на държавата

Член 172. Всички длъжностни лица на държавата за своите актове и действия носят морално-политическа и юридическа отговорност.

Член 173. (1) Висшите длъжностни лица - президентът и заместник-президентът на Републиката; членовете на Министерския съвет, членовете на Върховния съд и главният прокурор, за извършени от тях груби нарушения на Конституцията, законите и клетвата си отговарят морално-политически пред Народното събрание. Обвинението срещу тях се повдига и поддържа от най-малко една трета от народните представители.

(2) Ако установи, че съответното длъжностно лице е виновно, Народното събрание постановява спрямо него държавно порицание.

(3) Лицето, спрямо което е постановено държавно порицание се лишава завинаги от правото да заема съответната длъжност.

Член 174. (1) Юридическата отговорност на длъжностните лица се осъществява пред съда.

(2) Висшите длъжностни лица - президентът и вицепрезидентът на Републиката, членовете на Министерския съвет, членовете на Върховния съд, главният прокурор, както и народните представители за извършени от тях престъпления във връзка с упражняването от тях правомощия отговарят наказателно пред Върховния съд.

(3) Върховният съд разглежда делото в състав от председателя на Върховния съд, трима членове на Върховния съд и пет съдебни заседатели. Обвинението се повдига и поддържа от главния прокурор.

(4) Делото се разглежда по реда на Наказателно-процесуалния кодекс.

Член 174. (1) Държавата и нейните длъжностни лица отговарят пред гражданите за вредите, които са им причинили с незаконни актове и действия.

(2) Отговорността по предходната алинея се осъществява пред общите съдилища и по общия ред.

Тази Конституция е приета от Великото Народно събрание на Република България на 1991 г.

София, 11. I. 1991 г.

ДО
ВЕЛИКОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

№ 15 22
16. I 91

На основание чл. 143, ал. 1 от Конституцията на Република България, предлагаме Проект за Конституция на Република България, разработен от народния представител Велко Вълканов.

София, 16. I. 1991 г.

Проект за Конституция на Република България,
внесен от народния представител Велко Вълканов и
подписан от 102 народни представители.